Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм: Основне академске студије - Студије наука безбедности
Назив предмета: Системи безбедности
Наставници: др Зоран Кековић, редовни професор; мс Милица Радишић, сарадник у настави
Статус предмета: обавезни / научно-стручни (НС)
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Циљ изучавања предмета је стицање знања неопходних за разумевање и управљање комплексним адаптивним системима који својим функционисањем и узајамним интеракцијама утичу на безбедност појединаца, колектива, државе, групе држава и глобалне заједнице у условима неизвесности и комплексног и променљивог окружења. Такође, нагласак је на развоју компетенција у примени системске науке у разним областима, нивоима и елементима безбедносне политике и праксе, која користи системску анализу као најважнији метод у решавању комплексних проблема.
Исход предмета Изучавањем предмета студенти ће бити у стању да разумеју, тумаче и објасне различите концепте, политике и стратегије безбедности и како се они операционализују путем система безбедности корпоративних, локалних, националних и наднационалних ентитета. Студенти ће моћи да разликују и упоређују системе и/или њихове подсистеме у оквиру глобалне, наднационалне, националне, локалне, корпоративне и безбедности појединца, као и да ли они испуњавају норме и захтеве у погледу циљева, вредности и интереса који су пред њих постављени, а у складу са идејом правде, мира и другим цивилизацијским вредностима. На тај начин, студенти ће бити оспособљени за самостално и критичко сагледавање и процењивање постојећих стратешких и других полазишта, као и за анализу потреба и захтева на којима се заснивају решења у системима безбедности у интеракцији са окружењем, од значаја за њихово организовање, дизајнирање и обављање управљачких функција.
Садржај предмета *Теоријска настава* Општа теорија система као методолошки оквир за изучавање система безбедности; Теоријски концепти резилијентности, рањивости и комплексних адаптивних система; Појам и елементи организационих система (окружење, функција, структура); Системско мишљење; Системска анализа; Системски приступ; Системски инжињеринг; Повратна спрега; Класификација система; Појам и обележја система безбедности као организационих система; Типологија система у интегрисаном управљању безбедношћу; Системски приступ у управљању безбедношћу; Системска динамика; Примењени концепти безбедности: глобална, наднационална, регионална, национална, локална безбедност; Аутономни концепти безбедности: социјетална безбедност, еколошка безбедност, енергетска безбедност, урбана безбедност, корпоративна безбедност; Системи безбедности развијених земаља и земаља у окружењу; Системи безбедности тоталитарних/слабих и демократских држава; Мултилатерално управљање безбедношћу: поређење ОУН, ЕУ, НАТО, ОДКБ; Интегрисано управљање безбедношћу – системски приступ; Конститутивни елементи система управљања безбедношћу; Карактеристике институционализовних система управљања безбедношћу; Изазови и политике управљања; Политике и стратегије безбедности; Анализа ефективности стратегија безбедности применом системског приступа. *Практична настава* Анализа основних појмова опште теорије система; Анализа елемената организационих система; Примери системског мишљења, системске анализе и системског приступа; Анализа различитих система безбедности као организационих система; Примери система у интегрисаном управљању безбедношћу; Примери системског приступа у управљању безбедношћу; Анализа употребе концепата безбедности на примерима из праксе; Примери и примена аутономних концепата безбедности; Анализа система безбедности развијених земаља (Сједињене Америчке Државе, Руска Федерација, Немачка, Уједињено Краљевство, Француска); Анализа система безбедности земаља у окружењу (државе Западног Балкана); Упоредна анализа система безбедности тоталитарних/слабих и демократских држава; Упоредна анализа система за мултилатерално управљање безбедношћу (ОУН, ЕУ, НАТО, ОДКБ).
Литература

Обавезна:

Кековић, З., Димитријевић, Р. И. (2017). *Системи безбедности са системом безбедности Републике Србије*. Београд: Факултет безбедности, 23-68, 311-458.

Додатна:

Banathy, B. H. (1996). *Designing Social Systems in a Changing World*. New York: Plenum Press.
Maani, K. & Cavana, R. Y. (2007). *Systems Thinking, System Dynamics: Managing Change and Complexity*. Auckland: Pearson Education.
Midgley, G. (Ed.) (2003). *Systems Thinking (Four-Volume Set)*. London: Sage.
Simonović, S. P. (2011). *Systems Approach to Management of Disasters: Methods and Applications*. NJ: Wiley.
Wagnsson, C., Sperling, J. A. & Hallenberg J. (Eds.) (2009). *European Security Governance: The European Union in a Westphalian World*. Abingdon: Routledge.

Број часова активне наставе: 4/60	**Теоријска настава:** 3/45	**Практична настава:** 1/15

Методе извођења наставе

Предавања, читање одабраних текстова из додатне литературе и дискусије, анализе различитих студија случаја, интерактивне вежбе са активним учешћем студената, групне студентске презентације са дискусијама.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	-	писмени испит	-
практична настава	10	усмени испит	60
колоквијум	30		